

АДАПТУВАННЯ ІНШОМОВНИХ ВІДІМЕННИКОВИХ ПРИКМЕТНИКІВ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

Наталія Векуа

Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова

Київ, Україна

Abstract. The article characterizes the adaptation of foreign noun adjectives, reveals the influence of extralinguistic factors on the choice and implementation of word-forming resources of modern Ukrainian nomination.

Key words: borrowing, neosemantism, innovation, adjective.

Для з'ясування тенденцій розвитку мови, чинників змін у ній, стійкості таких змін і характеру їхнього впливу на структуру мовної системи має минути не менше 10 років. Життя сучасного українського суспільства демонструє таку інтенсивність змін, на які неминуче реагує й мова, деякі тематичні групи лексики оновлюються протягом місяців, а то й тижнів і навіть днів. Таку динаміку мови засвідчують, зокрема, найменування органів влади, політичних угруповань і їхніх членів, громадських акцій: *антикризова коаліція, мовний майдан, податковий майдан, Євромайдан, диванна сотня, безвізовий режим, Мінські домовленості, Мінські зустрічі, Мінські угоди, антикорупційний суд, сіра зона, ООС, Офіс Президента України* тощо. Вивчення номінативних процесів перебуває в полі зору слов'янських лінгвістів, які в різний час досліджували вплив позамовних чинників на вибір і реалізацію словотворчих ресурсів сучасної української номінації. Це праці Н. Д. Арутюнової, К. Бузашіової, В. Г. Гака, Р. Гжегорчикової, Ю. Л. Гінзбурга, А. П. Грищенка, М. Докуліла, В. Дорошевського, Є. А. Карпіловської, Л. П. Кислюк, Н. Ф. Клименко, Г. В. Колшанського, В. І. Критської, О. С. Кубрякової, Я. Кухаржа, А. Марковського, О. І. Моїсеєва, І. Онхайзера, Г. Пауля, О. Г. Ревзіної, Я. Розвадовського, Б. А. Серебреннікова, П. А. Соболевої, О. О. Тараненка, В. М. Телії, І. С. Торопцева, Г. А. Уфимцевої, М. М. Янценецької та інших.

Сигналом до пошуку джерела появи неосемантизму за межами системи української мови є іншомовна форма слова. У 2004 році в українських текстах до оцінно зарядженого спектру колоративів втягується найменування нового спектра кольорів. Нейтральний відносний прикметник *помаранчевий*, похідний від іменника *помаранч/помаранча*, запозиченого з італійської мови, можливо, через польське і, частково, німецьке посередництво [ЕСУМ IV: 508], розширив свій функційно-семантичний і словотвірний потенціал, набувши позначення кольору атрибутики партії «Наша Україна», що прийшла до влади внаслідок подій листопада – грудня 2004 р. в Києві. Його стали вживати в ролі субстантива *помаранчевий (помаранчеві)* як найменування члена партії або її прихильника, як у лапках, що увиразнювали оцінність такої номінації, так і без них: *Майдан зібрав людей в погонах і цивільних, митців, інтелігенцію, студентську молодь, яка найближче сприйняла і найпотужніше підтримала помаранчевий рух* (В. Ющенко).

Прикметник *помаранчевий* та похідні від нього функціонують в атрибутивній, субстантивній функціях і як власна назва: *Мій сусід, отой старенький єврей, приніс булочки й сигарети, помахав мені помаранчевим прапорцем* (Л. Костенко); *Найпривабливіша політична сила в таборі помаранчевих* (УС, 16.04.2007, № 14, с. 4); *Уявімо, якби я зійшов з дистанції у вересні 2004 року: чи відбулася б Помаранчева революція, чи було б потім 5 років щеплення демократії?!* (В. Ющенко). Крім того засвідчено широкий спектр інших якісних і відносних прикметників, залучених нині до шкали оцінювання українського політикуму: *...наші політики, що пробують іменуватися «помаранчевими» (хоча насправді значною мірою вже рядяться в інші кольори – біло-червоні, малинові, а частина плавно переходить із помаранчевого у зелено-доларовий, прозоро-газовий чи шоколадно-карамельний)...* (УП, 8. 06. 2006) [1, 24-25].

На базі сполук з назвами нових об'єктів, що мають позитивну чи негативну оцінку, виник ряд простих афіксальних похідних *постпомаранчевий (постпомаранчева Україна), антипомаранчевий (антипомаранчева частина країни), непомаранчевий (уряд)*, а також численні прикметники-композиції, що вказують на кольори атрибутики партій у строкатій політичній карті сучасної України з їхніми увиразненими в контекстах оцінними конотаціями: *Економічна війна між помаранчево-білими лібералами та синьо-червоними*

тоталітарниками вже практично почалась (УП, 20. 09. 2006); *коаліція таки буде «помаранчево-малиною» й ніякою іншою* (УМ, 20. 01. 2006). Неосемантизм *помаранчевий* репрезентував реакцію української мови на події політичного життя суспільства певного періоду. За спостереженнями Є. А. Карпіловської над текстами українських ЗМІ, під активності їхнього вживання припав на 2004-2007 роки: *помаранчева адміністрація, помаранчевий альянс, помаранчевий бізнес, «помаранчева більшість», помаранчева / «помаранчева» влада, помаранчевий електорат, помаранчева мода, помаранчеві партії, «помаранчева» періодика, «помаранчеві» рейди, помаранчева структура, «помаранчевий» формат* тощо [1, 25-26].

Зі спадом активності вживання прикметника *помаранчевий* як неосемантизма виявлено в тих же виданнях й диференціацію його оцінного значення, посилення в ньому негативного компонента. На це вказують негативно заряджені об'єкти його позначення, вживання в лапках, і негативно забарвлений контекст: *Поки що Універсал підписали не всі, і він не став гарантією недоторканності капіталів і кучминих олігархів, і помаранчевих рейдів* (УП, 18. 08. 2006), *...таким зазіханням перешкоджає падіння економічних показників країни, продовольчо-енергетичні кризи, корупскандали, міжусобиці «помаранчевих»* (Д, 07. 07. 2006, № 109, с. 21) [1, 27].

Сплеск словотворчої активності прикметника *помаранчевий* у новому оцінному значенні став даниною часу, задовольнив когнітивні потреби українських мовців у певних суспільно-політичних обставинах. Саме через виразну не лише метафоричність своєї семантики, а й її прив'язаність до конкретних суспільних подій і обставин вищеподані похідні залишилися фактами мовної діяльності українського суспільства й не потрапили до стійкого лексичного фонду української літературної мови, відображеного в нових нормативних словниках. Це цілком закономірно, оскільки без контексту, без знання суспільно-політичних реалій того часу, перебігу подій за лаштунками українського політикуму та його дійових осіб неможливо зрозуміти семантику неосемантизма та його дериватів [1, 28].

Динамічний характер мови зумовлений передусім зовнішніми, позамовними впливами, зорієнтованими на пізнання реального світу. Наприкінці 2019 року – протягом 2020 року світ охопила пандемія. Внаслідок цього в українській лексикон проникли й функціонують запозичення COVID-19, COVID, Covid,

ковід і коронавірус. Англiцизм COVID – це абревіатура COronaVirus Infectious Disease, яку треба було б перекладати КОВІХ (коронавірусна інфекційна хвороба) або КОВІЗ (коронавірусне інфекційне захворювання). У мові новотвори адаптуються непослідовно, тому в практиці сучасного слововжитку немає однастайності щодо функціонування іменників COVID-19, COVID, Covid, ковід: *Через новий спалах Covid під карантин потрапили 108 мільйонів китайців* (УП); *Стратегії боротьби з ковід немає* (ДТ, 25. 06. 2020); *Станом на понеділок, 19 жовтня, у світі зафіксовано 39899915 випадків зараження COVID-19* (ДТ, 19. 10. 2020).

Новотвором цього періоду є іменник *коронавірус*, на позначення родини вірусів, які викликають захворювання. Новий коронавірус визначено як новий штам, раніше не ідентифікований у людей. COVID-19 – це інфекційне захворювання, спричинене останнім виявленим коронавірусом. У сучасному слововживанні слова *ковід* і *коронавірус* набувають синонімічних ознак: *У всьому світі розробляється 70 вакцин проти коронавірусу, три препарати вже проходять випробування на людях, оскільки виробники ліків прагнуть знайти ліки від смертельного патогену* (УП, 14. 04. 2020); *Раніше повідомлялося, що штат Нью-Йорк став епіцентром поширення коронавірусу у Сполучених Штатах* (ДТ, 16. 04. 2020); *Нас наздогнала перша хвиля епідемії коронавірусу, яку більшість країн пережили навесні* (ДТ, 11. 10. 2020); *Загалом 17 жовтня у світі зафіксували майже 325 тисяч нових хворих на коронавірус* (УП, 19. 10. 2020).

Більшість нових суфіксальних прикметників утворилися від іменників [1, 272]. Прикметниковий суфікс **-н-** називають найбільш абстрактним, власне структурним прикметниковим суфіксом [3, 122]. Його вважають нейтральним, оскільки бере участь у творенні відносних і якісних прикметників. Від новотворів *ковід* і *коронавірус* в українській мові послідовно утворюються відносні прикметники *ковідний* і *коронавірусний*: *Ковідне кільце звужується* (ДТ, 11. 10. 2020); *Польща після низки антирекордів відкриває ковідний госпіталь на стадіоні в Варшаві* (УП, 19. 10. 2020); *Люди похилого віку перебувають у групі найбільшого ризику щодо коронавірусної хвороби* (Укрінформ, 16. 04. 2020); *Нагадаємо, що пандемія коронавірусної інфекції в світі ще не досягла свого піку, заявила офіційний представник Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) Маргарет Харріс* (ДТ, 16. 04. 2020).

Дослідники наголошують на труднощах диференціації префіксально-суфіксального й префіксального способів творення прикметників [3, 296]. Прикметники *антиковідний, антикоронавірусний, протиковідний і протикоронавірусний* розглянемо як префіксально-суфіксальні одиниці, оскільки «визначальним критерієм є семантична мотивація таких прикметників, а не їхня словотвірна структура» [2, 135]. Їхню словотворчу активність реалізовано такими словотвірними типами: 1) словотвірний тип з префіксом **анти-** й суфіксом **-н-** зі значенням «який спрямований на боротьбу з тим, що названо твірною основою»: *У МОЗ відповіли на запит щодо витрат антиковідного фонду* (Прямий, 21. 10. 2020) *Жарти жартами, але Україна в плані запровадження драконівських антикоронавірусних ініціатив далеко не перша в Європі* (УП, 02. 04. 2020); 2) словотвірний тип з префіксом **проти-** й суфіксом **-н-** зі значенням «який призначений для запобігання того, що названо твірною основою»: *Міський голова Харкова проходить обстеження в німецькій клініці, куди його доставили в ніч на четвер у протиковідній капсулі* (УП); *Чому Стокгольм так довго не посилює протикоронавірусні заходи* (ДТ, 15. 04. 2020); Ці словотвірні моделі цілком відповідають законам українського словотворення.

Зміни в українському лексиконі, спричинені розвитком українського суспільства в нових планетарних і політичних умовах, дає підстави виділити різні типи реакцій мови на нові явища в суспільній свідомості, стверджувати про формування у свідомості сучасних українців нових суспільних, планетарних і мовних стереотипів.

Література

1. Вплив суспільних змін на розвиток української мови: Монографія / Є. А. Карпіловська, Л. П. Кислюк, Н. Ф. Клименко, В. І. Критська, Т. К. Пуздирева, Ю. В. Романюк; Відп. ред. Є. А. Карпіловська. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017. 444 с.
2. Кислюк Л. П. Сучасна українська словотвірна номінація: ресурси та тенденції розвитку: Монографія. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017. 424 с.
3. Словотвір сучасної української літературної мови. Київ: Наукова думка, 1979. 406 с.

4. Д – газета «День» – day.kiev.ua.
5. ДТ – газета «Дзеркало тижня» – dt.ua.
6. ЕСУМ IV – Етимологічний словник української мови : У 7 т. / Редкол.: О. С. Мельничук (голов. ред.) та ін. К.: Наукова думка, 1983. Т. 4: Н – П. 2003. 656 с.
7. Костенко Л. Записки українського самашедшого. К.: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2011. 416 с.
8. П – сайт «Прямий» – prn.ua.
9. Укрінформ – Українське національне інформаційне агентство – ukraineform.ua.
10. УМ – газета «Україна молода» – umoloda.kyiv.ua.
11. УП – інтернет-газета «Українська правда» – pravda.com.ua.
12. УС – газета «Українська столиця».
13. Ющенко В. А. Недержавні таємниці: нотатки на берегах пам'яті / В. А. Ющенко. – Харків: Фоліо, 2014. – 511 с.

The School of Economics and Management in Public Administration in Bratislava

ECONOMIC AND SOCIAL-FOCUSED ISSUES OF MODERN WORLD

Conference Proceedings of the 3rd International Scientific Conference

November 17 – 18, 2020

Bratislava 2020

The School of Economics and Management in Public Administration in Bratislava
(Slovak Republic)

Berdyansk State Pedagogical University (Ukraine)

Donbas State Pedagogical University (Ukraine)

The Institute for the Study of Spatial Development (Ukraine)

Kharkiv National Medical University (Ukraine)

Kharkiv National University of Radioelectronics (Ukraine)

National Aerospace University "Kharkiv Aviation Institute" (Ukraine)

National University of Civil Defence of Ukraine (Ukraine)

Odesa National Polytechnic University (Ukraine)

Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics (Ukraine)

SI "V. T. Zaycev Institute of General and Emergency Surgery
of NAMS of Ukraine" (Ukraine)

Katowice School of Technology (Poland)

ECONOMIC AND SOCIAL-FOCUSED ISSUES OF MODERN WORLD

*Conference Proceedings of the 3rd International Scientific Conference
November 17 – 18, 2020*

Bratislava 2020

Conference Proceedings of the 3rd International Scientific Conference *Economic and Social-Focused Issues of Modern World* (November 17 – 18, 2020, Bratislava, Slovak Republic). The School of Economics and Management in Public Administration in Bratislava, 2020; pp. 393, illus., tabs., bibls.

Reviewers:

doc. Ing. Erika Neubauerová, PhD., School of Economics and Management in Public Administration in Bratislava, Slovak Republic

prof. WST doc. Ing. Tetyana Nestorenko, PhD., Berdyansk State Pedagogical University, Ukraine

prof. WST prof. BSPU dr Aleksander Ostenda, Katowice School of Technology, Poland

Editorial Office:

Vysoká škola ekonómie a manažmentu verejnej správy v Bratislave

851 04 Bratislava 5, Furdekova 16

tel. +421 905 864 457

E-mail: sekretariat@vsemvs.sk

Publishing House:

© Vysoká škola ekonómie a manažmentu verejnej správy v Bratislave

851 04 Bratislava 5, Furdekova 16

tel. +421 905 864 457

Authors are responsible for content of the materials.

ISBN 978-80-89654-74-1

EAN 9788089654741

© Authors, 2020

© Publishing House VŠEMvs, 2020

SCIENTIFIC AND PROGRAM COMMITTEE

Dr. h. c. prof. Ing. Viera Cibáková, CSc., School of Economics and Management in Public Administration in Bratislava

prof. Volodymyr Andronov, Dr.Sc., National University of Civil Defense of Ukraine

prof. Ihor Bohdanov, Dr.Sc., Berdyansk State Pedagogical University

prof. Valeriy Boyko, Dr.Sc., SI “V. T. Zaycev Institute of General and Emergency Surgery of NAMS of Ukraine“

Ing. Michal Fabuš, PhD., School of Economics and Management in Public Administration in Bratislava

prof. Svitlana Filippova, Dr.Sc., Odesa National Polytechnic University

prof. PhDr. Ivica Gulášová, PhD., MHA., Trnava University

prof. Valeriy Kapustnyk, Dr.Sc., Kharkiv National Medical University

prof. Tamara Klebanova, Dr.Sc., Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

prof. Viktoriia Klymenko, Dr.Sc., Kharkiv National Medical University

prof. Ing. Vojtech Kollár, PhD., School of Economics and Management in Public Administration in Bratislava

prof. Yuriy Kostin, Dr.Sc., Kharkiv National University of Radioelectronics

doc. Oleksandr Nestorenko, PhD., the Institute for Study of Spatial Development

prof. Mykhailo Oklander, Dr.Sc., Odesa National Polytechnic University

prof. Svitlana Omelchenko, Dr.Sc., Donbas State Pedagogical University

prof. WST prof. BSPU dr Aleksander Ostenda, the University of Technology, Katowice

doc. Yurii Otrosh, Dr.Sc., National University of Civil Defence of Ukraine

prof. Olena Vysotska, Dr.Sc., National Aerospace University "Kharkiv Aviation Institute"

ORGANIZING COMMITTEE

doc. Ruslan Chemchkalenko, PhD., Kharkiv Institute of Trade and Economics of Kyiv National University of Trade and Economics

doc. Olena Chukurna, PhD., Odesa National Polytechnic University

doc. Nadiya Dubrovina, PhD., School of Economics and Management in Public Administration in Bratislava

doc. Ing. Stanislav Filip, PhD., School of Economics and Management in Public Administration in Bratislava

prof. Lidiya Guryanova, Dr.Sc., Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

Ing. Marián Kováč, PhD., School of Economics and Management in Public Administration in Bratislava

doc. Iryna Kolupaieva, PhD., Kharkiv Institute of Trade and Economics of Kyiv National University of Trade and Economics

doc. Tamara Makarenko, PhD., Berdyansk State Pedagogical University

prof. WST doc. Ing. Tetyana Nestorenko, PhD., Berdyansk State Pedagogical University

doc. Iryna Ostopolets, PhD., Donbas State Pedagogical University

doc. Dmytro Proniaiev, PhD., Bukovian State Medical University

prof. Olena Rayevnyeva, Dr.Sc., Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

Senior Researcher Evgeniy Rybka, Dr.Sc., National University of Civil Defence of Ukraine

Anzhela Stashchak, PhD., Kharkiv National Medical University

doc. Yurii Tovkach, PhD., Bukovian State Medical University

prof. Oksana Tulai, Dr.Sc., West Ukrainian National University

prof. Petro Zamiatin, Dr.Sc., SI “V. T. Zaycev Institute of General and Emergency Surgery of NAMS of Ukraine”

Vira Dubrovina, Senior Lecturer, Kharkiv Institute of Trade and Economics of Kyiv National University of Trade and Economics

mgr Tamara Krutko, the Institute for Study of Spatial Development

mgr Paweł Mikos, Katowice School of Technology

CONTENTS

SECTION 1

MODERN ISSUES OF ECONOMIC DEVELOPMENT OF COUNTRY, REGION, CITY, ENTERPRISE

<i>Abdulla Alrashdi</i> . Factors of development of the modern regulatory system of the islamic economy of the UAE.....	11
<i>Natalia Birchenko, Natalia Ryzhikova</i> . Accounting and analytical support of risk management of companies.....	16
<i>Jaroslav Čársky</i> . Marketing in european politics in the context of the Slovak Republic.....	21
<i>Olga Gaponiuk</i> . Recreational tourism in Ukraine: peculiarities of development.....	33
<i>Veronika Khalina, Vyacheslav Butskiy, Anastasiya Ustilovska</i> . Peculiarity of public eco-procurement in construction.....	37
<i>Anna Rosokhata, Nataliia Letunovska, Adam Jasniewski</i> . Current issues of a healthy economy in the region: marketing aspects.....	41
<i>Oksana Tulai, Viktor Tsokalo</i> . State financial potential and sustainable development: theoretical and methodological fundamentals of relationship research.....	44
<i>Boris Zheliba</i> . Political and economic factors of the crisis in Belarus 2020	49
<i>Лариса Богуш</i> . Купівельна спроможність заробітної плати: соціально-економічні оцінки та наслідки.....	60

<i>Лідія Гур'янова, Ірина Литовченко, Світлана Прокопович, Юлія Лола, Олена Болотова. Оцінка впливу діджиталізації на рівень соціально-економічного розвитку макрорегіону.....</i>	74
<i>Микола Дурман, Олена Дурман. Співвідношення методів державного регулювання та інструментів державної регуляторної політики.....</i>	79
<i>Юлія Загородня. Сучасні проблеми розвитку морських портів України.....</i>	84
<i>Ангеліна Спіцина. Економічна культура розвитку персоналу в контексті євроінтеграційних процесів.....</i>	89
<i>Сергій Степаненко, Дар'я Литвінова. Моделі та механізми підтримки рішень при формуванні міжбюджетних трансфертів на рівні ОТГ в Україні.....</i>	95
<i>Сергій Степаненко, Ганна Петрикiна. Фінансова стійкість банків: теоретико-методологічні підходи та аналіз.....</i>	105
<i>Олег Супрун, Олена Лобань. Засади формування механізму діагностики економічної безпеки бізнес-структури.....</i>	112
<i>Наталія Трушкіна, Юлія Шкригун. Актуальні питання розвитку транспортної логістики: досвід Словаччини.....</i>	119
<i>Руслан Чемчикаленко, Олексій Коваленко. Концепція фінансової стійкості державних банків в умовах нестабільного економічного розвитку.....</i>	125

SECTION 2

REGIONAL AND LOCAL PROBLEMS OF SOCIAL DEVELOPMENT OF SOCIETY

- Дмитро Антонюк.* Дотримання умов соціального розвитку суспільства як важлива складова легітимації влади в Україні в умовах пандемії COVID-19..... 132
- Катерина Матвєєва, Лариса Порцева.* Хореографія, фізична культура і аромотерапія як природній спосіб відновлення здоров'я і гармонізація сучасного суспільства..... 142
- Вадим Тютюник, Ольга Тютюник.* Регіональні проблеми соціального розвитку суспільства в умовах прояву небезпек та шляхи підвищення ефективності функціонування єдиної державної системи цивільного захисту в умовах невизначеності вхідної інформації..... 150

SECTION 3

HUMANITARIAN ISSUES OF DEVELOPMENT IN MODERN WORLD

- Nataliia Bakhmat, Olha Chaikovska.* Humanitarian challenges: the case of foreign language learning in agricultural university..... 160
- Ludmyla Bazyl', Valerij Orlov.* Formácia pohľadov uchádzačov o odborné vzdelávanie o úspechu kariéry a podnikateľskej činnosti 163
- Vitalii Boichenko, Alina Sbruieva.* Teaching STEM in Ukrainian schools: priorities and challenges..... 172
- Alina Borysova, Alina Kolesnyk.* Listening and speaking as factors for the formation of foreign language speech competences..... 176
- Alina Borysova, Larysa Sapozhnikova.* Reflection of the Ukrainian ethnocultural specifics in a circle concept..... 180

<i>Iryna Didenko, Svitlana Shybirina. Challenges of university education in the XXI century.....</i>	184
<i>Nataliia Kokhanova. Distance english teaching in primary school: advantages and disadvantages.....</i>	187
<i>Natalia Salnikova. Informatization of modern society as a new stage of the educational process.....</i>	192
<i>Наталія Векуа. Адаптування іншомовних відіменникових прикметників в українській мові.....</i>	196
<i>Ольга Гребенюк, Руслана Білоус. Теоретичні основи дослідження емоційного вигорання у волонтерів.....</i>	202
<i>Григорій Григоренко, Альона Борщевська. Організація фізкультурно-оздоровчої роботи у загальноосвітньому закладі в позаурочний час...</i>	206
<i>Григорій Григоренко, Юрій Посоха. Формування рухових здібностей учнів загальноосвітнього закладу.....</i>	213
<i>Марина Клименко. Інноваційний контекст розвитку кар'єрної компетентності майбутніх інженерів-механіків у технічних університетах.....</i>	220
<i>Дмитро Корзун. Творча спадщина І. Є. Овсінського через призму сучасних проблем розвитку України.....</i>	232
<i>Михайло Красиков. Меморизація міста: сучасні виклики і проблеми (на прикладі м. Харкова).....</i>	236
<i>Олена Куц. Лінгвометодологічні аспекти при формуванні спеціальнопрофесійних і соціально-особистісних компетентностей у курсі «Комунікативний синтаксис».....</i>	246
<i>Оксана Лапа. Перспективи використання досвіду діяльності ЮНІСЕФ практичними психологами і соціальними педагогами закладів професійної (професійно-технічної) освіти України.....</i>	251

<i>Олександр Лефтеров, Ірина Поліщук, Олександр Федосєєв.</i> Особливості позашкільної освіти наукового спрямування на поточному етапі розвитку суспільства.....	258
<i>Наталя Москвіна, Валерія Сечко.</i> Ставлення підлітків до ЛГБТ-спільноти.....	265
<i>Петро Рибалко, Тетяна Лоза.</i> Вивчення інтересів молодших школярів до рухової активності в процесі фізичного виховання.....	273
<i>Анастасія Сизенко, Яна Дьячкова.</i> Професійно спрямована англомовна компетентність як передумова професійного розвитку публічного управлінця.....	282
<i>Наталя Шайда, Вікторія Мухіна.</i> Діагностика агресивності підлітків в контексті вивчення булінгу в шкільному середовищі.....	289

SECTION 4

HEALTH, HEALTHCARE AND PHARMACY: NEW TRENDS AND CHALLENGES

<i>Ivica Gulášová, Jozef Babečka, Nadiya Dubrovina.</i> Starostlivosť o pacienta s cievnou mozgovou príhodou.....	295
<i>Ivica Gulášová, Jozef Babečka, Nadiya Dubrovina, Jana Martinková.</i> Formy a zameranie komunitnej ošetrovateľskej starostlivosti.....	300
<i>Тамара Бардадим, Василь Горбачук, Сергій Осипенко,</i> <i>Наталя Новоселова, Вадим Скобцов.</i> Розробка сучасних систем аналізу біомедичних даних.....	308
<i>Валерій Бойко, Петро Замятін, Юрій Бунін, Сергій Береснєв,</i> <i>Валерій Літвішко, Денис Замятін, Людмила Провар, Василь Кріцак.</i> Діагностичні можливості спіральної комп'ютерної томографії у поранених із комбінованими вогнепальними ушкодженнями грудної клітки.....	315

<i>Олена Бойко, Юлія Волкова, Петро Замятін, Олексій Ткачук, Валерій Літвішко, Денис Замятін. Використання біохімічних маркерів у діагностиці порушень післятравматичного періоду при поєднаній торакальній травмі (огляд літератури).....</i>	320
<i>Катерина Вербицька, Наталя Москвіна. Вплив життєстійкості на поведінку людини.....</i>	328
<i>Євгеній Денисенко. Ритмічна гімнастика як засіб вдосконалення фізичного розвитку підлітків.....</i>	340
<i>Надія Дубровіна, Івіца Гуляшова, Вікторія Клименко, Тетяна Бугаєнко. Основи спілкування з педіатричним пацієнтом.....</i>	345
<i>Юлія Єрмоленко. Розвиток фізичних якостей молодших школярів спортивно-ігровими засобами.....</i>	355
<i>Нікіта Ірза. Підвищення рівня рухової активності у старшокласників.....</i>	360
<i>Олександр Кривенко, Анжела Стацак, Володимир Капустник. Пандемія COVID-19: юридичне обґрунтування відсутності на роботі через самоізоляцію.....</i>	364
<i>Людмила Наливайко, Оксана Івлева, Катерина Родіонова. До проблеми метапневмовірусної інфекції птахів в Україні.....</i>	370
<i>Олексій Стасенко, Ірина Сундукова, Олена Радіонова. Оздоровчі види гімнастики як засіб фізичного виховання учнівської молоді.....</i>	374
<i>Валерія Шах. Роль і значення оздоровчої аеробіки в системі підготовки майбутніх вчителів у вишах України.....</i>	379
<i>Олексій Шевченко. Аналіз ставлення старшокласників до рухової активності і занять фізичною культурою.....</i>	384
<i>Ольга Шевченко, Анастасія Мельнік. Теоретичні основи впровадження ігрової діяльності в інклюзивній освіті молодших школярів.....</i>	388